

INVÁZNY DRUH SRŠEŇ ÁZIJSKÝ

- Pochádza z juhovýchodnej Ázie.
- V roku 2004 bol náhodne zavlečený do Francúzska, a od tej doby sa rýchlo šíri do ďalších krajín (Taliansko, Španielsko, Portugalsko, Nemecko, Belgicko, Holandsko, Veľkej Británie, Švajčiarskou.) Jeho výskyt je hlásený už aj zo susedného Maďarska, Čiech [2023] a Rakúska [2024].
- Na Slovensku bol prvý výskyt druhu potvrdený z Palárikova [28. 9. 2024].

Legislatíva

Do zoznamu invázných nepôvodných druhov bol zaradený vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 2016/1141. Vztahujú sa naň ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014. Na Slovensku upravuje uvedenú problematiku zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a zmene a doplnení niektorých zákonov.

sršeň ázijský (*Vespa velutina nigrithorax*)
foto: I. Havranová

sršeň obyčajný (*Vespa crabro*)
foto: J. Šedivý

Viac info o druhu na: <https://invaznedruhy.sopsr.sk/srsen-azijsky-vespa-velutina-nigrithorax/>

Sršeň ázijský nevyhľadáva človeka z dôvodu jeho napadnutia, agresívnym sa stáva len pri bezprostrednom vyrušení alebo ohrození hniezda, preto sa netreba k nemu približovať.

Štátna ochrana prírody SR
Tajovského 28 B, Banská Bystrica, 2025
Spracovala: Ing. Ivana Havranová, PhD.
Grafická úprava: Ing. Viktória Ihringová

Fotografia na obálke: J. Lengyel
Hniezdo sršňa ázijského – zdroj: Vespa velutina Identifi-
cation Sheet MNHN_2
Hniezdo sršňa obyčajného hláseného z obce Malý Kiar

INVÁZNY DRUH SRŠEŇ ÁZIJSKÝ

(*Vespa velutina nigrithorax*)

Druh narušuje biodiverzitu v krajine.

Vzhľadom na svoje potravné preferencie výrazne ohrozuje:

- opelovače, najmä kolónie domestikovaných včiel
- poškodzuje dozrievajúce plody v záhradách a ovocných sadoch
- pri bodnutí môže u ľudí vyvolať nežiadúce alergické reakcie.

Potenciálny výskyt je možné nahlásiť:

- cez systém rýchleho varovania
<https://invaznedruhy.sopsr.sk/system-rychleho-varovania/>
- cez mobilnú aplikáciu „Zastav sršňa“
- na mail: srsen@sopsr.sk

SRŠEŇ ÁZIJSKÝ – JEDINEC

- je o niečo menší, než sršeň obyčajný
- kráľovné dosahujú dĺžku 30 mm, samce 24 mm a robotnice merajú okolo 20 mm
- sfarbenie na hlave a hrudi je prevažne čierne so širokým oranžovým pásom na brušku
- druh má výrazne žlté posledné články nôh – typické pre tento druh

ROZDIELNE POZNÁVACIE ZNAKY

SRŠEŇ ÁZIJSKÝ

Meria približne 3 cm [kráľovná].
Vzhľad je viac čierny so žltými
nohami

Čierno-oranžová hlava
Čierna hrud'
Žlté zakončenia nôh
Čierne bruško
so žltó-oranžovým pásom

SRŠEŇ OBYČAJNÝ

Meria približne 4 cm [kráľovná].
Vzhľad je viac hnedo-žltó-čierny

Hnedo-žltá hlava
Hnedá hrud'
Hnedé nohy
Prevažne žlté bruško
s čiernou kresbou

SRŠEŇ ÁZIJSKÝ – HNIEZDO

primárne hniezdo [na jar] má veľkosť cca 15 cm [veľkosť tenisovej loptičky alebo pomaranča] a je hnedej farby, vchod ma zospodu

sekundárne hniezdo [leto-jeseň, v zime už neaktívne] je väčšie, má veľkosť v priemere 50 – 90 cm, guľovitý alebo hruškovitý tvar, je hnedej farby a vletový otvor je z boku [väčšinou v hornej tretine hniezda], vyskytuje sa vo väčších výškach a vo voľnom priestranstve

POROVNANIE HNIEZD

SRŠEŇ ÁZIJSKÝ

Vletový otvor z boku,
tvar gule,
voľný priestor.

SRŠEŇ OBYČAJNÝ

Vletový otvor zo spodu,
oválny tvar,
podstrešie.

SRŠEŇ ÁZIJSKÝ MÔŽE BYŤ NA NAŠE ÚZEMIE ZAVLEČENÝ PROSTREDNÍCTVOM PREPRAVY TOVARU A OSÔB ALEBO SA MÔŽE ROZŠÍRIŤ POZDĹŽ TOKOV Z OBLASTÍ, V KTORÝCH SA UŽ VYSKYTUJE, JE PRETO POTREBNÉ MONITOROVAŤ JEHO VÝSKYT NA CELOM SLOVENSKU, ABY SA MOHOL VČAS IDENTIFIKOVAŤ A ELIMINOVAŤ.

MONITORING DRUHU S OHĽADOM NA JEHO BIOLÓGIU

Na jar [marec až máj] sa prebúdzajú kráľovné, ktoré zakladajú primárne hniezdo a stará sa o potravu aj jeho stavbu. Hniezdo sa spravidla nachádza na skrytých a chránených miestach. Potrebne monitorovať potenciálne vhodné miesta na budovanie primárnych hniezd napr. úle, rímky, štrbiny v budovách, dutiny stromov.

Jún až november monitorovať výskyt sršňa ázijského a jeho hniezd v okolí tokov, parkov, záhrad, úľov. Párenie prebieha od konca augusta do novembra, keď pohlavne zrelé samce a samice/budúce kráľovné opúšťajú hniezdo a pária sa mimo neho, obvykle v korunách stromov. Kráľovné môžu oplodniť aj viac samcov. Po párení samce hynú. Spárené kráľovné prezimujú v rôznych štrbinách, pôvodné hniezdo zaniká.

December až marec – monitoring sekundárnych hniezd, ktoré sú už neaktívne, ale po opade lístia ľahšie identifikovateľné. Jeho dohľadanie je potrebné na potvrdenie výskytu druhu.

POZOR NA ZÁMENU S INÝMI DRUHMI

sršeň obyčajný
1,8 – 3,5 cm

osa prostredná
max 2,2 cm

žihadlovka obrovská
2,3 – 4,6 cm

pílovka veľká
2,3 – 4,6 cm

kyjačka jelšová
1,7 – 2,8 cm